

VREDNOTENJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA OBČINE ROGATEC V LUČI EVROPSKEGA ZELENEGA DOGOVORA

COBISS 1.01

DOI: 10.4312/dela.64.57-78

Izvleček

Koncept trajnostnega razvoja je v zadnjih desetletjih postal glavno vodilo evropskih politik, sprejetje Evropskega zelenega dogovora pa je še spodbudilo njegovo udejanjanje. Članek na primeru manjše slovenske občine Rogatec prikazuje realizacijo občinskih projektov, ki so se v izbranem obdobju 2014–2024 vsebinsko navezovali na vsaj eno izmed ključnih področij Evropskega zelenega dogovora. Raziskava je osvetlila neenakomernost financiranja projektov in področij ter razvojne prioritete lokalne skupnosti. Največ projektov in finančne podpore je bilo usmerjenih na področje gradnje in prenove z učinkovito uporabo energije in virov ter v zagotavljanje osnovne infrastrukture, medtem ko med projekti ni bilo zaznani spodbujanja pravičnega, zdravega in okolju prijaznega prehranskega sistema ter oskrbe s čisto in varno energijo po dostopnih cenah. Projekti so bili v največji meri financirani iz proračunskih sredstev občine, pri čemer se je njihov obseg po letu 2019 spodbudno povečal.

Ključne besede: trajnostni razvoj, Evropski zeleni dogovor, podeželje, občina Rogatec, Slovenija

... *Oddelek za geografijo, Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Aškerčeva 2, SI-1000
... Ljubljana, Slovenija
... e-pošta: spela.kitak@gmail.com, katja.vintarmally@ff.uni-lj.si
... ORCID: 0000-0002-5739-4392 (K. Vintar Mally)

ASSESSING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY OF ROGATEC IN LIGHT OF THE EUROPEAN GREEN DEAL

Abstract

In recent decades, the concept of sustainable development has become the main guiding principle of European policies, and the adoption of the European Green Deal has further encouraged its implementation. Using the case study of the small Slovenian municipality of Rogatec, this article examines the implementation of municipal projects related to at least one of the key areas of the European Green Deal in the selected period of 2014–2024. The research highlighted uneven project and area funding, as well as the development priorities of the local community. While most projects and financial support were directed towards building and renovating in an energy and resource efficient way, as well as the provision of basic infrastructure, there were no projects promoting a fair, healthy and environmentally friendly food system or clean, affordable and secure energy supply. Most of the projects were financed from the municipality's budget, with an encouraging increase in their scope after 2019.

Keywords: sustainable development, European Green Deal, countryside, municipality of Rogatec, Slovenia

.....

1 UVOD

Koncept trajnostnega razvoja je v svetu prisoten že skoraj štiri desetletja, večjega zagona v mednarodnem prostoru pa je bil deležen šele z opredelitvijo ciljev trajnostnega razvoja leta 2015, zapisanih v Agendo 2030 (United Nations, 2015). Evropska unija (EU) se je trajnostnemu razvoju zavezala že pred tem, kot na primer s strategijo trajnostnega razvoja (Council of the European Union, 2006), Slovenija pa je pozneje njegove cilje vključila v svojo krovno Strategijo razvoja Slovenije 2030 (Služba vlade ..., 2017). V zadnjih dveh desetletjih se je trajnostni razvoj postopoma pomaknil v osrčje politik držav članic EU, posebno prelomnico pa je leta 2019 prineslo sprejetje Evropskega zelenega dogovora (Evropska komisija, 2019), s katerim so se strateško prepletla prizadevanja za trajnostni razvoj, prestrukturiranje gospodarstva ter blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Izjemno pomembno je, da se te politike prenašajo tudi na nižje prostorske ravni (regionalno, občinsko) in se tako skuša dosega želeni dvig kakovosti življenja vseh prebivalcev na vseh prostorskih ravneh, kar je nenazadnje tudi krovni cilj trajnostnega razvoja (Vintar Mally, 2021a), opredeljen v slovenski nacionalni razvojni strategiji. Doseganje kakovosti življenja v vseh predelih države je še posebej zahtevno. Kljub naraščajoči urbanizaciji se predvsem od lokalnih oziroma podeželskih območij pričakuje, da bodo zagotavljala ključno podporo trajnostnemu

razvoju (Elliot, 2013), kar terja prilagajanje človekovih dejavnosti nosilnim zmogljivostim okolja oziroma uravnotežanje ekonomskih, socialnih in okoljskih sil, ki delujejo na trajnostni sistem (Babu in Datta, 2015; Vintar Mally, 2021b). Države se same odločajo, kako bodo cilje trajnostnega razvoja vključile v svoje strategije in politike, zlasti še na izjemno pomembni lokalni ravni, kjer pregled mednarodnih praks kaže na odsotnost celostnega pristopa, zaradi česar imajo posamični projekti pogosto zelo majhne ali le parcialne učinke (Krantz in Gustafsson, 2021). Tudi v Sloveniji doslej ni bilo vzpostavljenih sistemskih mehanizmov za usmerjanje občin niti izvedene pregledne študije udejanjanja trajnostnega razvoja v vseh 212 slovenskih občinah. Kljub številnim prepoznavnim oviram (Ozcelik in sod., 2025) prinaša nove priložnosti za konkretizacijo Evropski zeleni dogovor kot vrhunec razprave o trajnostnem razvoju v Evropski uniji (Eckert in Kovalevska, 2021) in krovni dokument, na katerega se veže sveženj zakonodajnih, finančnih in ekonomskih ukrepov, ki usmerjajo razvojno politiko v celotnem prostoru držav članic.

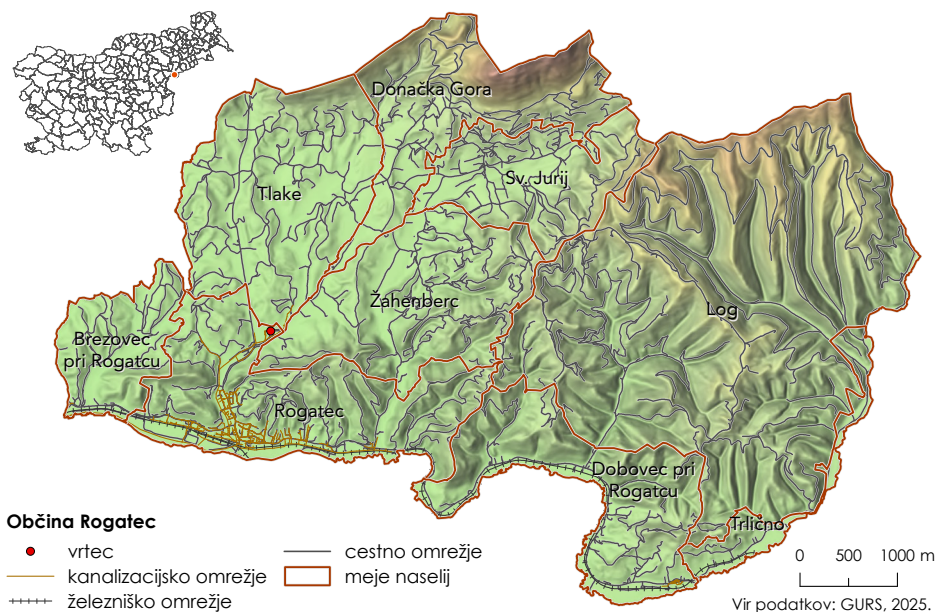
V članku predstavljena raziskava je potekala z namenom preučitve udejanjanja trajnostnega razvoja na lokalni ravni, in sicer na primeru občine Rogatec kot razmeroma tipične manjše občine na slovenskem podeželju. Vpogled v projekte, ki potekajo v posameznih občinah in so razvidni iz občinskih proračunov oziroma načrtov razvojnih programov občin, ponuja razmeroma objektivno možnost za prepoznavanje razvojnih prioritet in ambicij občin. Na drugi strani se lahko za opredelitev ključnih, prioritetenih področij tako imenovanega zelenega prehoda opremo na Evropski zeleni dogovor kot strateški dokument, ki narekuje smernice za prestrukturiranje evropskega gospodarstva v smeri trajnosti in po katerem bi Evropa do leta 2050 postala tudi prva podnebno nevtralna celina (Evropska komisija, 2019). Raziskava za občino Rogatec se nanaša na obdobje 2014–2024, za katero smo podatke o letno izvedenih projektih pridobili iz občinskega proračuna in zaključnega računa proračuna občine, analizo pa izvedli po pripisanih prioritetenih področjih iz Evropskega zelenega dogovora. Izhajajoč iz poznavanja splošnih geografskih in razvojnih značilnosti občine je preučitev temeljila na predpostavki, da je občina Rogatec med letoma 2014 in 2024 izmed področij, opredeljenih v Evropskem zelenem dogovoru, najmanj sredstev namenila projektom s področja trajnostne in pametne mobilnosti, največji del financiranja vseh projektov pa zagotovila iz državnega proračuna. Raziskava je nastala z ambicijo (metodološkim oziroma teoretičnim ciljem) zasnove celovitega pristopa k vrednotenju porabe občinskih proračunskih sredstev kot pokazatelja prizadevanj za trajnostni napredek občine. Z vzorčno izvedbo vrednotenja na primeru občine Rogatec smo z vidika aplikativnih ciljev želeli identificirati razvojna področja, ki jim preučevana občina pripisuje večji oziroma manjši pomen, in ugotoviti, ali v letih po sprejetju politik zelenega prehoda občina namenja več sredstev tako opredeljenim ključnim področjem trajnostnega razvoja.

2 PREUČEVANO OBMOČJE

Občina Rogatec leži na vzhodnem delu Zgornjesotelskega gričevja, kjer jo s severa obdaja Donačka gora, z vzhoda Macelj, na jugu pa jo omejuje reka Sotla, po kateri poteka tudi državna meja s Hrvaško (Občina Rogatec, b. d.). Občina Rogatec s površino 39,5 km² spada med manjše slovenske občine in je del Savinjske statistične regije (Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS), 2025). Od leta 2001 je članica Razvojne agencije Sotla (RAS) in od leta 2010 tudi del Regionalne razvojne agencije Savinjska (RRA Savinjska). Agenciji si prizadevata za razvoj lokalnega podeželskega okolja in za medsebojno sodelovanje na vseh področjih, s čimer skušata prispevati k izboljšanju življenjskega standarda prebivalcev Kozjanskega in Obsotelja kot tudi širše savinjske regije (RAS, 2024b; RRA Savinjska, 2024).

Rogatec je podeželska občina (Statistični urad Republike Slovenije (SURS), 2025a) in je imela leta 2025 vsega 3088 prebivalcev, ki so živeli v njenih devetih naseljih (slika 1), od tega dobra polovica (1592 prebivalcev) v občinskem središču – naselju Rogatec (SURS, 2025d). Občina je z okrog 78 prebivalci na kvadratni kilometer razmeroma redko poseljena, prevladujejo zaselki in samotne kmetije (Občina Rogatec, b. d.; SURS, 2025d). Gospodarsko je med šibkejšimi v državi, kar denimo kaže tudi povprečna višina osnove za dohodnino na prebivalca, po kateri se je med letoma 2018 in 2021 uvrščala na 180. mesto med vsemi slovenskimi občinami. Pomembno

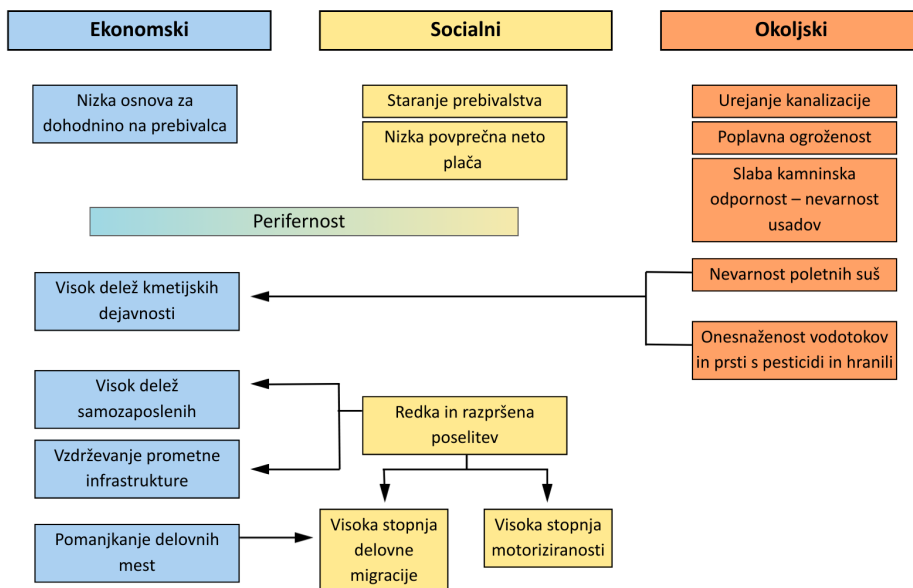
Slika 1: Preučevano območje Občine Rogatec.

zaostajanje za državnim povprečjem odraža tudi povprečna mesečna neto plača, ki je leta 2024 dosegala le 82 % povprečne slovenske mesečne neto plače (SURS, 2025c). Po podatkih za obdobje 2019–2022 se je občina Rogatec uvrščala celo v deseterico slovenskih občin z najnižjo dodano vrednostjo gospodarskih družb na zaposlenega, pestila pa jo je tudi nadpovprečna brezposelnost (Direktorat za proračun, 2024).

Med okoljskimi izzivi v občini najbolj izstopajo področja urejanja kanalizacije oziroma čiščenja odpadnih voda, poplavne ogroženosti in nevarnosti usadov. Poleti je območje zaradi celinskosti podnebja izpostavljeno nevarnosti suš, ki v največji meri prizadenejo kmetijstvo. Visok delež kmetijskih dejavnosti pa izpostavlja prsti in vodne vire onesnaževanju s fitofarmaceutskimi sredstvi in hranili. V prihodnosti bodo nepredvidljive tudi posledice podnebnih sprememb. Demografska struktura kaže visok delež zrelega in starejšega prebivalstva, kar utegne v prihodnje negativno vplivati na stopnjo delovne aktivnosti. Prebivalstvo tudi nadpovprečno hitro ostareva, zaradi česar je leta 2025 indeks staranja v občini prvič presegel indeks staranja v državi. Ključni dejavnik, ki v veliki meri sooblikuje socialno-ekonomsko stanje občine, je perifernost, saj sta z njo deloma pogojena visok delež samozaposlenih (zlasti v kmetijstvu) ter redka in razpršena poselitev (SURS 2025b, 2025d). Z namenom preprečevanja socialne izključenosti in zagotavljanja kakovostnega življenja svojih občanov mora občina vzpostavljati in vzdrževati gosto prometno omrežje, zaradi težje dostopnega terena,

Slika 2: Izzivi (trajnostnega) razvoja občine Rogatec.

pomanjkanja delovnih mest v lokalnih skupnostih in dnevnih delovnih migracij v zaposlitvena središča izven občine pa je nadpovprečna tudi stopnja motorizacije (SURS, 2024a). Iz podrobnejše analize družbenogeografskih in fizičnogeografskih značilnosti občine izhaja ugotovitev, da se območje sooča s številnimi gospodarskimi, socialnimi in okoljskimi izzivi, ki so med seboj v veliki meri prepleteni (Slika 2) in jih mora naslavljati tudi razvojna politika občine, če želi dolgoročno dosegati cilje trajnostnega razvoja.

3 TEORETIČNA IN METODOLOŠKA IZHODIŠČA

V članku predstavljena raziskava izhaja iz določil Evropskega zelenega dogovora, ki ga je Evropska komisija v decembru 2019 predstavila kot sestavni del svoje strategije za izvajanje Agende 2030 in kot strateški načrt za spoprijemanje s podnebnimi in drugimi okoljskimi spremembami. Cilj načrta je prestrukturirati EU v gospodarsko uspešno in socialno pravično družbo, ki bo konkurirala svetovnemu gospodarstvu in nakazovala smernice njegovega razvoja (Evropska komisija, 2019). Za prestrukturiranje evropskega gospodarstva je poleg gospodarske in okoljske nujno tudi upoštevanje socialne komponente, ki stremi k temu, da bo zeleni prehod pravičen in neizključujoč. Izpolnitev zastavljenih ambicij bo zahtevala velike naložbe v izvajanje projektov, ki delujejo v smeri zelenega prehoda. Po mnenju Evropske komisije bodo tehnološke inovacije in digitalizacija ključno pripomogle k doseganju zastavljenih ciljev, zaradi česar se jim namenja poseben poudarek. Evropski zeleni dogovor je cilje prestrukturiranja evropskega gospodarstva podrobneje opredelil v okviru osmih ključnih vsebinskih področij, ki smo jih za potrebe analize zaporedno oštevilčili (Evropska komisija, 2019):

- 1 – povečanje ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti 2030 in 2050,
- 2 – oskrba s čisto in varno energijo po dostopnih cenah,
- 3 – zavezanost industrije čistemu in krožnemu gospodarstvu,
- 4 – gradnja in prenova z učinkovito uporabo energije in virov,
- 5 – pospeševanje prehoda na trajnostno in pametno mobilnost,
- 6 – od »vil do vilic«: pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem,
- 7 – ohranjanje in obnavljanje ekosistemov in biotske raznovrstnosti,
- 8 – prizadevanje za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov.

V nadaljevanju zavoljo večje preglednosti besedila uporabljamo le krajša imena področij z zaporednimi številkami, in sicer: podnebne spremembe (1), oskrba z energijo (2), industrija (3), stavbe in prenova (4), mobilnost (5), prehranski sistem (6), biotska raznovrstnost (7) in onesnaževanje (8).

Po preučitvi določil posameznih področij Evropskega zelenega dogovora in izluščanju njihovih ključnih vsebin smo pregledali vse projekte, vključene v občinske proračune oziroma načrte razvojnih programov Občine Rogatec od leta 2014 do vključno leta 2024. Odločitev o vrednotenju trajnostnega napredka v občini za daljše časovno

obdobje temelji na ambiciji po pridobitvi reprezentativnih podatkov in prikazu dolgoročnih učinkov. Začetek preučevanega obdobja (tj. leto 2014) se ujema z začetkom sedemletnega razvojnega obdobja regionalnega razvojnega programa Savinjske regije, ki je trajalo do vključno leta 2020. Vrednotenje projektov, ki so bili izvedeni pred letom 2019 oziroma sprejetjem Evropskega zelenega dogovora, je prav tako temeljilo na njegovih ciljih in načelih, saj smo želeli izvesti tudi primerjavo projektov pred in po njegovem sprejetju ter s tem spremljati napredek pri udeležanju načel trajnostnega razvoja. Drugi del preučevanega obdobja sega v aktualno sedemletno regionalno razvojno obdobje, ki se je začelo leta 2021 in bo zaključeno leta 2027. Podatkov o realiziranih projektih v letu 2025 v raziskavo ni bilo mogoče vključiti, saj bodo objavljeni šele v zaključnem računu proračuna občine v začetku leta 2026.

Na podlagi opisanih izhodišč smo pregledali skupno 758 projektov občine iz obdobja 2014–2024. Temeljni vir podatkov so bili načrti razvojnih programov, ki prikazujejo načrtno porabo proračunskih sredstev za določeno obdobje; poleg vrednosti in ciljev projektov navajajo tudi strukturo virov financiranja, o izvrševanju proračuna pa se poroča dvakrat letno, in sicer v polletnem poročilu in v zaključnem računu proračuna občine za posamezno leto, kjer so podane ocene o predvideni vrednosti, preteklih investicijah in realizaciji projektov. Po vsebinskem pregledu vseh projektov smo v nadaljnje analize vključili 152 realiziranih projektov, ki so zadostili dvema pogojema; nanašali so se na vsaj eno vsebinsko področje Evropskega zelenega dogovora in v vsaj enem od preučevanih let so jim bila namenjena finančna sredstva.

Za potrebe nadaljnje analize je bila izdelana baza podatkov za vseh 152 projektov, ki obsega podatke o letu izvajanja projekta, virih in višini financiranja (tj. proračunska sredstva občine, državni proračun, domači partnerji in sredstva EU) ter dejanski vrednosti projekta glede na realizacijo. Sodeč po opisu in njegovem značaju smo za vsak projekt določili, na katerem področju pripomore dosegati cilje Evropskega zelenega dogovora. Ker posamezni projekti pripomorejo k doseganju ciljev na več področjih, smo področja razvrstili v tri razrede po moči vpliva, ki je bila določena strokovno, zgolj glede na opis projektov. Za podrobnejšo analizo moči vpliva bi bilo treba izdelati podrobnejša merila, kar ostaja možnost izboljšave za prihodnje sorodne raziskave. Glede na navedeno smo 1. razred pripisali področjem, na katera imajo projekti neposreden oziroma močan vpliv, 2. razred področjem s pričakovanim zmernim vplivom, ki je posreden oziroma sekundaren, 3. razred pa področjem s šibkim vplivom. Področja s šibkim vplivom smo opredelili le za projekte, za katere se je pričakoval posreden in manjši vpliv na tretjem ali četrtem področju, pri čemer ta vpliv še zdaleč ni zanemarljiv. Slednje lahko ponazorimo s primerom projekta gradnje in investicijskega vzdrževanja regionalnega centra za ravnanje z odpadki v Celju (RCERO Celje), ki ima pričakovano največji vpliv na področje prizadevanj za ničelno onesnaževanje (8 – 1. razred), hkrati pa je njegov posreden in zmeren vpliv pričakovan na področju zavezanosti industrije čistemu in krožnemu gospodarstvu (3 – 2. razred), manjši posreden vpliv pa na področjih povečanja ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti

2030 in 2050 ter ohranjanja in obnavljanja ekosistemov in biotske raznovrstnosti (1 in 7 – 3. razred). Za oblikovanje baze podatkov so bili uporabljeni letni proračuni in zaključni računi proračuna občine Rogatec, dopolnjeni še z drugimi viri podatkov (tj. CPU Reuse, 2020; Energetika Celje, 2020; Občina Rogaška Slatina, b. d.; Občina Rogatec, 2013, 2014a, 2014b, 2015, 2016, 2017, 2018b, 2018c, 2020a, 2020b, 2021, 2022, 2023a, 2023b, 2024, 2025; OKP, b. d.; Razvojna agencija Sotla, 2024a, 2024b; Simbio, 2025), ki so bili tudi osnova za vse analize, predstavljene v nadaljevanju, če ni izrecno drugače navedeno.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

Iz analiz projektov, ki jih je občina Rogatec izvajala v obdobju 2014–2024 izhaja, da je bila skupna vrednost vseh projektov 12.774.334,69 EUR. Pri tem je treba poudariti, da je bila večina projektov večletnih oziroma se je izvajala na letni ravni. Dobra petina vseh realiziranih projektov se je nanašala na področja, ki jih izpostavlja Evropski zeleni dogovor. Zanje je bilo namenjenih 8.173.122,95 EUR oziroma 64 % vseh projektnih sredstev v preučevanem obdobju (preglednica 1). Ugotovimo lahko, da so bili v nadaljevanju presojani projekti (152), vezani na prednostne vsebine Evropskega zelenega dogovora, finančno nadpovprečno zahtevni v primerjavi z večino drugih projektov v občini.

Preglednica 1: Projekti občine Rogatec v obdobju 2014–2024.

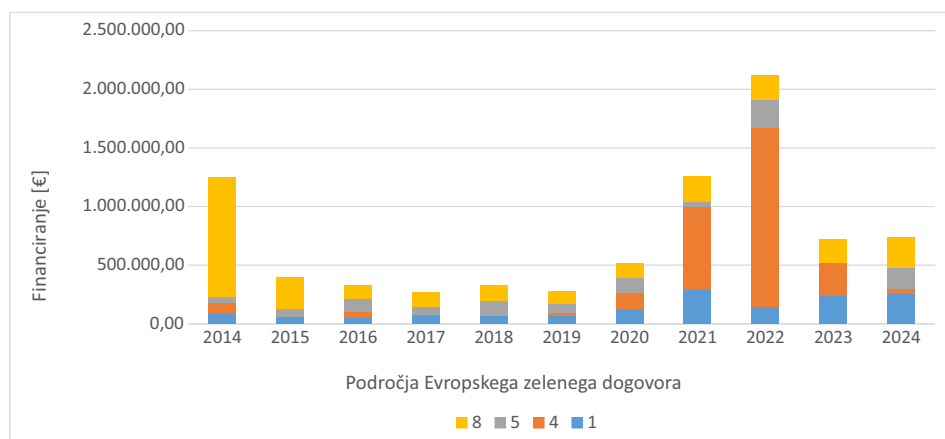
Leto	Število projektov	Skupna vrednost projektov (EUR)	Projekti, delujoči v smeri Evropskega zelenega dogovora		
			Število	EUR	%
2014	48	1.951.386,38	15	1.250.118,31	64,1
2015	55	564.176,20	14	397.108,01	70,4
2016	66	466.772,69	14	330.723,02	70,9
2017	71	394.510,70	13	269.835,40	68,4
2018	81	679.904,65	12	327.232,29	48,1
2019	100	784.706,29	12	280.573,12	35,8
2020	111	934.447,42	17	512.794,78	54,9
2021	52	1.662.855,37	14	1.253.816,71	75,4
2022	59	2.829.869,29	14	2.115.126,23	74,7
2023	57	1.113.073,37	12	694.062,90	62,4
2024	58	1.392.632,33	15	741.732,18	53,3
Skupaj	758	12.774.334,69	152	8.173.122,95	64,0

S presojo vpliva projektov na področja Evropskega zelenega dogovora je bilo vsem 152 projektom pripisano področje močnega vpliva (1. razred), 40 projektom še področje zmerne vpliva (2. razred) ter enajstim dodatno tudi tretje in četrto področje šibkega vpliva (3. razred). V nadaljevanju smo analizirali finančno vrednost projektov na posameznih področjih Evropskega zelenega dogovora, pri čemer so bili po področjih upoštevani le projekti z ocenjenim močnim vplivom (tj. vsak projekt je bil upoštevan le enkrat). V preučevanih enajstih letih je bilo v občini Rogatec največ sredstev namenjenih področju stavb in prenove (4), in sicer 2.875.527,25 EUR oziroma 35,2 %. Sledila so področja onesnaževanja (8) z 2.763.847,14 EUR oziroma 33,8 %, podnebnih sprememb (1) z 1.435.902,93 EUR oziroma 17,6 % in mobilnosti (5) z 1.097.845,63 EUR oziroma 13,4 % (slika 3). Izstopajoča je tudi ugotovitev, da v občini ni bilo zaznati projektov z močnim vplivom na kar polovici področij, in sicer na področjih oskrbe z energijo (2), industrije (3), prehranskega sistema (6) in biotske raznovrstnosti (7). Neoziraje se na moč njihovega vpliva pa v analiziranih občinskih dokumentih nismo zasledili nobenega realiziranega projekta, ki bi mu lahko pripisali delovanje na področjih oskrbe z energijo (2) in prehranskega sistema (6). Višina finančnih sredstev je med posameznimi leti in področji izrazito nihala. Po višjih investicijah so izstopala zlasti leta 2014, 2021 in 2022.

V obdobju 2014–2024 je občina Rogatec namenila nekaj manj kot petino (17,6 %) vseh izvedenih naložb področju, ki naslavlja problematiko podnebnih sprememb. Občina je vsako leto del teh sredstev namenjala obrambi in ukrepom ob izrednih dogodkih, natančneje za nabavo vozil in druge potrebne opreme gasilskih društev, ki delujejo v občini, ter urejanje infrastrukture gasilskih domov. Od leta 2022 je bilo 219.336,78 EUR namenjenih mednarodnemu projektu CRO-SI-SAFE, ki ga občina izvaja v sodelovanju z Zagorsko razvojno agencijo, Krapinsko-zagorsko županijo in Razvojno agencijo Sotla. S projektom skušajo partnerice okrepiti mednarodno sodelovanje urgentnih služb obmejnih podeželskih območij, ki so zaradi podobnih naravogeografskih značilnosti izpostavljene podobnim naravnim nesrečam (Občina Rogatec, 2023a). Posreden oziroma zmeren vpliv (2. razred) na področje podnebnih sprememb sta imela tudi izgradnja skoraj nič-energijskega vrta ter postavitev polnilnice in nabava občinskega električnega avtomobila. Projekta za delovanje porabita manj energije, ki jo večinoma pridobita iz obnovljivih virov, kar posledično pomeni, da prispevata tudi k znižanju izpustov toplogrednih plinov (Občina Rogatec, 2020a, 2023a). Zmeren vpliv smo pripisali tudi izgradnji kolesarske steze, saj bo občane spodbujala k uporabi trajnostnih oblik mobilnosti. Skozi celotno preučevano obdobje je občina investirala 98.244,47 EUR v delovanje RCERO Celje, ki je skupno za večino občin Savinjske regije. Podjetje si v prvi vrsti prizadeva za zmanjšanje vplivov odpadkov na okolje in izboljšanje kakovosti okolja, vendar lahko projektu pripišemo tudi šibek vpliv na področje podnebnih sprememb (1). Dobro tretjino predhodno obdelanih komunalnih odpadkov RCERO Celje prepusti Toplarni Celje, ki odpadke za pridobivanje električne in toplotne energije termično obdela. Izmed vseh sodelujočih

občin, ki sofinancirajo delovanje RCERO Celje, proizvedeno toploto za daljinsko ogrevanje izkorišča le občina Celje (Energetika Celje, 2020; Občina Rogatec, 2024). Čeprav občina Rogatec od zaključne faze obdelave odpadkov nima neposredne koristi, vseeno pripomore k zmanjšanju emisij na regionalni ravni (Energetika Celje, 2020; Občina Rogatec, 2025; Simbio, 2025). Sklenemo lahko, da večina projektov občine Rogatec, ki se neposredno vežejo na področje podnebnih sprememb (1), bolj kot k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov pripomorejo h krepitvi prilagajanja na posledice podnebnih sprememb.

Slika 3: Investicije občine Rogatec na področja delovanja Evropskega zelenega dogovora v obdobju 2014–2024.

Opomba:

1 – Povečanje ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti 2030 in 2050

4 – Gradnja in prenova z učinkovito uporabo energije in virov

5 – Pospeševanje prehoda na trajnostno in pametno mobilnost

8 – Prizadevanje za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov

V analizo so bili vključeni samo projekti z močnim vplivom (1. razred) na pripisano področje.

Na podlagi analize izvedenih projektov smo ugotovili, da se nobeden ni neposredno nanašal na področje industrije (3), le projekta Deponija Tuncovec in RCERO Celje sta izkazovala posreden in zmeren vpliv (2. razred). Projekta si prizadevata za varčevanje z naravnimi viri in pretvorbo čim večjega dela odpadkov v proizvode, ki so deležni ponovne uporabe, reciklaže ali kompostiranja, s čimer surovine ostajajo v krogotoku, potrebe po novih surovinah pa so posledično manjše (CPU Reuse, 2020; OKP, b. d.; Simbio, 2025).

Na področju stavb in prenove (4) velja med največjimi projekti izpostaviti energetsko sanacijo podružnične osnovne šole Dobovec in menjavo kotla leta 2014, kar je prispevalo k velikemu prihranku toplote (Občina Rogatec, 2014a, 2014b). Z letom

2016 so se začele tudi naložbe v izgradnjo sodobnega otroškega vrtca, ki je bil dokončan leta 2022. Pri gradnji objekta so skušali uporabiti kar največ naravnih materialov, poskrbeli pa so tudi za oskrbovanje vrtca z obnovljivimi viri energije (Občina Rogatec, 2023a). Zaradi visoke energetske učinkovitosti in velikega deleža iz obnovljivih virov pridobljene energije se vrtec ponaša z nazivom nizko-energijskega oziroma skoraj nič-energijskega objekta. Od leta 2016 je bilo za omenjen projekt namenjenih skupno 2.467.996,90 EUR, kar je bilo 85,8 % vseh investicij s področja stavb in prenove (4) oziroma 30,2 % skupne vrednosti investicij na vseh osmih področjih delovanja Evropskega zelenega dogovora. V preučevanem obdobju je bilo sicer izvedenih še nekaj drugih projektov prenov z namenom učinkovite rabe virov in izboljšanja energetske učinkovitosti (npr. na občinskih stavbah, zobni ambulantni, kulturnem domu).

Slika 4: Nov sodoben otroški vrtec v Rogatcu (foto: Š. Kitak, 2025).

Zagotavljanje prometne dostopnosti je eden izmed ključnih elementov za doseg enakopravne mobilnosti. Iz tega izhodišča je občina od leta 2014 namenila 774.768,96 EUR oziroma kar 70,6 % vseh naložb s področja mobilnosti (5) investicijskemu vzdrževanju in gradnji občinskih cest. V letu 2015 je občina izboljšala prometno varnost v naselju Trlično z ukinitvijo nezavarovanega železniškega prehoda in izgradnjo nove prometnice, leto pozneje pa je uredila tudi javno razsvetljavo ob

pločniku na odseku od trgovine Jager do avtobusnega postajališča Gorenje (Občina Rogatec, 2018b, 2018c, 2020b). V sodelovanju z Zavodom za gozdove je občina leta 2018 uredila cesto na Cerije, ki se nahaja na območju Loga, tamkajšnjim gospodinjstvom pa s tem izboljšala dostop do občinske ceste (Občina Rogatec, 2018c). Iz načrta razvojnih programov je razvidno, da je v letu 2020 občina namenila 54.236,42 EUR proračunskih sredstev za postavitev polnilnice za električne avtomobile in nabavo električnega avtomobila, kar je bilo 4,9 % vseh naložb na področju mobilnosti (5). Polovico sredstev je sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj (Občina Rogatec, 2021). Občina si s projektom prizadeva za večjo prijaznost uporabnikom električnih avtomobilov, na drugi strani pa stremi tudi k vzpostavitvi medgeneracijskega sodelovanja. Z električnim avtomobilom namreč starejšim zagotavljajo brezplačen prevoz za opravljanje osnovnih storitev, kot so obisk zdravnika, banke, pošte, nakup živil in podobno (Občina Rogatec, 2020a). Avgusta 2022 se je v občini pričela gradnja kolesarske steze G15, ki naj bi povezala občine Rogatec, Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah in Šentjur. Zaključek gradnje je bil predviden za leto 2023, a so pogajanja o odkupu zemljišč marsikje nepričakovano podaljšala proces, vmes pa je šlo v stečaj tudi eno izmed izvršnih podjetij. Skupna dolžina kolesarske steze, ki bo potekala skozi občino, naj bi bila okrog 3163 m, od tega naj bi kar petina steze potekala po cestišču (Občina Rogatec, 2023a). Povzamemo lahko, da so bili v občini izvedeni projekti z vidika širših prizadevanj za trajnostno in pametno mobilnosti zelo osnovni, saj so bili še vedno usmerjeni predvsem v zagotavljanje kakovostne cestne infrastrukture.

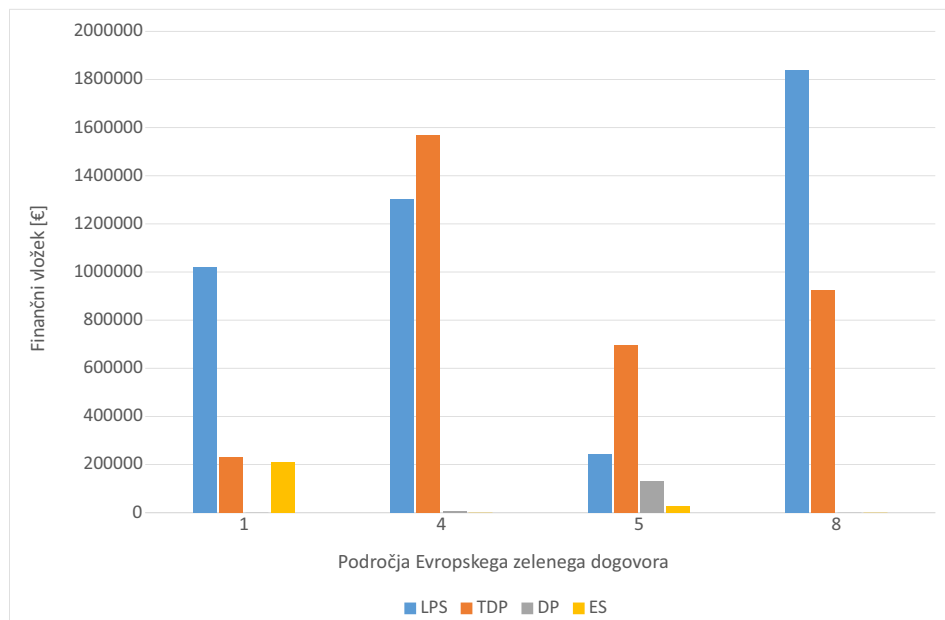
V preučevanem obdobju v občini Rogatec ni bilo mogoče zaslediti občinskih projektov, ki bi primarno naslavljali področje biotske raznovrstnosti (7). Zmerni vpliv smo pripisali financiranju delovanja čistilne naprave Rogaška Slatina, na katero je priključena večina kanalizacijskega omrežja aglomeracije Rogatec. Čistilna naprava s svojim delovanjem pripomore k izboljšanju stanja okolja, s čimer se izboljšujejo tudi pogoji za ohranjanje biotske raznovrstnosti (Občina Rogatec, 2018c). Šibek vpliv izkazuje tudi RCERO Celje, ki si v prvi vrsti prizadeva za zmanjšanje količine odpadkov in jih skuša v čim večji meri uporabiti kot vir sekundarnih surovin. S prizadevanjem za krožno gospodarstvo se izboljšuje tudi kakovost okolja, ki ekosistemom omogoča nemoteno delovanje (Občina Rogatec, 2025; Simbio, 2025).

Vsakoletnega financiranja iz občinske blagajne je bilo deležnih šest projektov, ki zadevajo področje onesnaževanja (8), in sicer (navedeni po njihovih uradnih poimenovanjih): Deponija Tuncovec, Reševanje vodooskrbe v občini Rogatec, Investicijsko vzdrževanje in gradnja RCERO Celje ter Ureditev sekundarne kanalizacije. Deponija Tuncovec je namenjena zbiranju in odvozu komunalnih odpadkov iz šestih občin Kozjanskega in Obsotelja, vključno z občino Rogatec. Od leta 2013 zaradi uvedbe strožjih načel o ravnanju z odpadki te preda v nadaljnjo predelavo RCERO Celje. V preučevanem obdobju je deponija prejela 68.214,47 EUR oziroma 2,5 % investicij s področja onesnaževanja (8) (OKP, b. d.). Javno podjetje OKP Rogaška Slatina, ki deponijo upravlja, je prejela sredstva porabilo za njeno vzdrževanje in nadgradnjo

oziroma nemoteno delovanje. V istem obdobju je občina Rogatec namenila skupno 98.244,47 EUR oziroma 3,6 % sredstev s področja onesnaževanja (8) za investicijsko vzdrževanje in gradnjo RCERO Celje, ki ga je sofinancirala skupaj s 23 drugimi občinami Savinjske regije. Vložena sredstva so bila namenjena izgradnji oziroma nadgradnji posameznih komponent regionalnega centra, in sicer za gradnjo odlagališča, mehansko-biološko obdelavo odpadkov in kompostarno, izboljšanje sistema čiščenja odpadnih voda, del naložbe pa je bil porabljen tudi za urejanje projektne dokumentacije in rezervnih sredstev (Občina Rogatec, 2024). Nadaljnjih 193.231,54 EUR oziroma 7 % izdatkov s področja onesnaževanja (8) je občina namenila vzdrževanju in nadgradnji čistilne naprave, ki zagotavlja ustrezno odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda. Kar 644.517,07 EUR oziroma 23,3 % vseh investicij s področja onesnaževanja (8) pa je bilo namenjenih ureditvi sekundarne kanalizacije, s čimer si občina prizadeva povečati kanalizacijsko omrežje in izboljšati čiščenje odpadnih in padavinskih voda (Občina Rogatec, 2025). Za občino je bil izjemnega pomena tudi projekt oskrbe s pitno vodo v porečju Sotle, ki je v obdobju 2007–2013 večino sredstev pridobil iz Evropskega kohezijskega sklada. Glavni namen projekta je bila obnova dotrajanih in zastarelih cevovodov, gradnja novih vodovodnih sistemov in dograditev hidravlične infrastrukture. Do leta 2016 se je s projektom tako zagotovila vodooskrba na območjih, kjer ta še ni bila urejena. Za projekt je občina Rogatec prispevala 1.047.092,92 EUR proračunskih sredstev, kar je bilo 37,9 % vseh investicij na področju onesnaževanja (8). Del gradnje kanalizacijskega omrežja v Rogatcu je bil izveden še leta 2014, zato so bile nekatere manjše investicije vključene tudi v načrt razvojnih programov. Iz občinskega proračuna je bilo za reševanje vodooskrbe v občini Rogatec tekom let namenjenih skupno 712.460,88 EUR oziroma 25,8 % investicij s področja onesnaževanja (8) (Občina Rogatec, 2013). Iz analize projektov lahko razberemo, da so neposredno prispevali k izboljšanju kakovosti okolja, saj so zmanjšali tveganje za onesnaženost vodnih virov in tal ter zagotovili večjo varnost pitne vode, kar pomeni, da so prispevali tudi k izboljšanju življenjskega standarda občanov.

Preučitev virov financiranja vseh 152 projektov, vključenih v analizo za obdobje 2014–2024, je pokazala, da je kar 53,9 % vseh sredstev prispevala občina Rogatec iz svojih proračunskih sredstev. Iz državnega proračuna je občina posebej za omenjene projekte uspela pridobiti 3.417.562,07 EUR oziroma 41,8 % vseh potrebnih sredstev, največ na področjih stavb in prenove (4) (45,9 %) ter onesnaževanja (8) (27,1 %). S pomočjo sredstev domačih partnerjev sta bila sofinancirana samo dva projekta, in sicer s področja mobilnosti (5) ter stavb in prenove (4). S sredstvi EU so bili sofinancirani samo projekti s področij mobilnosti (5) in podnebnih sprememb (1), pri čemer je na slednje odpadlo kar 87,3 % vseh pridobljenih evropskih sredstev (slika 5).

Slika 5: Viri financiranja projektov Občine Rogatec po področjih Evropskega zelenega dogovora v obdobju 2014–2024.

Opomba:

1 – Povečanje ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti 2030 in 2050

4 – Gradnja in prenova z učinkovito uporabo energije in virov

5 – Pospeševanje prehoda na trajnostno in pametno mobilnost

8 – Prizadevanje za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov

V analizo so bili vključeni samo projekti, ki izkazujejo močen vpliv na pripisano področje.

LPS – lastna proračunska sredstva; TDP – transfer državnega proračuna; DP – domači partnerji;

ES – EU sredstva.

V nadaljevanju je bila izvedena še analiza finančne vrednosti izvedenih projektov občine Rogatec, ki so bili pripisani posameznim področjem Evropskega zelenega dogovora glede na moč njihovega vpliva nanje (preglednica 2). Pri tem je treba opozoriti, da vsote po področjih presegajo dejanski strošek izvedbe projektov, saj so bili projekti, ki jim je bilo pripisanih več področij glede na moč vpliva, upoštevani na vsakem od področij, torej skupaj dvakrat ali največ trikrat. Izračuni imajo tako predvsem sintezno ilustrativno vrednost za interpretacijo razporejanja investicij v občini.

Preglednica 2: Financiranje projektov Občine Rogatec po področjih Evropskega zelenega dogovora v obdobju 2014–2024 glede na moč vpliva.

Moč vpliva	Področje delovanja Evropskega zelenega dogovora (sredstva v EUR)					
	1	3	4	5	7	8
1. razred (močen vpliv)	1.435.903	/	2.875.527	1.097.846	/	2.763.847
2. razred (zmeren vpliv)	2.526.417	166.459	/	/	193.232	/
3. razred (šibek vpliv)	98.244	/	/	/	98.244	/
Skupaj	4.060.564	166.459	2.875.527	1.097.846	291.476	2.763.847

Opomba: / - ni bilo pripisanih projektov. Vrednosti so zaokrožene na celo število (brez decimalk).

1 – Povečanje ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti 2030 in 2050

3 – Zavezanost industrije čistemu in krožnemu gospodarstvu

4 – Gradnja in prenova z učinkovito uporabo energije in virov

5 – Pospeševanje prehoda na trajnostno in pametno mobilnost

7 – Ohranjanje in obnavljanje ekosistemov in biotske raznovrstnosti

8 – Prizadevanje za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov

V seštevku je bilo največ naložb namenjenih projektom s področja podnebnih sprememb (1), ki sta mu sledili področji stavb in prenove (4) ter onesnaževanja (8). Kot že omenjeno, ni bilo zaslediti projektov z vplivom na področji oskrbe z energijo (2) in prehranskega sistema (6), zelo skromne so bile tudi naložbe v povezavi s področji industrije (3) in biotske raznovrstnosti (7), na kateri so se projekti v preučevanem obdobju navezovali le posredno.

Z vidika sodobnih razvojnih politik EU in Slovenije, ki so se z Evropskim zelenim dogovorom po letu 2019 izrazito usmerile v zeleni prehod, se zastavlja tudi vprašanje o njihovem zrcaljenju v lokalnih skupnostih. S tem namenom smo analizirali razlike med prvimi šestimi leti preučevanega obdobja (2014–2019) in petimi leti po sprejetju Evropskega zelenega dogovora (2020–2024). V povprečnem številu vsakoletnih projektov (tj. 13,3 v primerjavi s 14,4 projekta), ki so se navezovali na področja Evropskega zelenega dogovora, bistvenih razlik ni zaslediti (preglednica 1). Po drugi strani pa je znatno narasel delež sredstev, ki se jih je namenilo za tovrstne projekte, saj je nanje v prvem delu obdobja odpadlo v povprečju 59 % vseh naložb iz načrtov razvojnih projektov, po letu 2019 pa je delež dosegal v povprečju 67 %. Ker se je občinskim projektom v drugem delu preučevanega obdobja (2019–2024) letno v povprečju namenilo skoraj enkrat več sredstev kot v predhodnih letih, so tudi projekti s področja Evropskega zelenega dogovora po letu 2019 prejeli skoraj dve tretjini vseh sredstev celotnega enajstletnega obdobja. Ne glede na navedeno pa brez nadaljnjih raziskav

ne moremo povezati večjega deleža oziroma obsega sredstev z učinkovitostjo politike zelenega prehoda na lokalni ravni ali širše.

5 SKLEP

Financiranje projektov občine Rogatec, ki delujejo v smeri udejanjanja Evropskega zelenega dogovora in s tem trajnostnega razvoja, je bilo v obdobju 2014–2024 zelo neenakomerno, pri čemer so bila določena področja deležna večjih investicij od drugih. Podatki o izvedenih projektih ne prikazujejo zgolj vrste naložb, ampak odražajo tudi področja, ki so občini prioriteta. V zadnjih enajstih letih je bil največji delež (tj. več kot tretjina) investicij v občini Rogatec namenjen področju gradnje in prenove z učinkovito uporabo energije in virov, pri čemer so bile večje pozornosti deležne vzgojno-izobraževalne in zdravstvene ustanove. Nekaj manj sredstev je bilo namenjenih projektom na področju prizadevanj za ničelno onesnaževanje, katerih osnovni cilj v občini se je kazal v zagotavljanju pitne vode in ustreznega čiščenja odpadnih voda, vključno z izgradnjo kanalizacijskega omrežja. Področju povečanja ambicioznosti ciljev glede podnebja je bila namenjena petina vseh sredstev, a je analiza financiranja področij glede na vse pripisane vplive projektov pokazala večjo težo tega področja. V načrtih razvojnih programov za izbrano obdobje ni bilo mogoče zaslediti projekta, ki bi mu lahko pripisali vpliv na področju oskrbe s čisto in varno energijo po dostopnih cenah ali na področju zagotavljanja pravičnega, zdravega in okolju prijaznega prehranskega sistema, kar pomeni, da področji v občinski politiki nista bili deležni posebne obravnave. Ker gre za podeželsko območje, ki ima velik delež samozaposlenih in visoko stopnjo lokalne pridelave, lahko predpostavljamo, da se prebivalstvo zaveda pomena prehranskega sistema in kakovostne lokalno pridelane hrane, vendar se podpora slednjemu zagotavlja v okviru okoljsko-kmetijske politike države in projektov, neodvisno od občinskega proračuna in projektov. Podobno velja tudi za podporo obnovljivim virom energije, ki se zagotavlja neposredno iz državnih shem. Zaradi odsotnosti obeh področij v občinskih projektih se je za napačno izkazala tudi izhodiščna predpostavka o najmanjših vlaganjih na področju prehoda na trajnostno in pametno mobilnost. Omenjenemu področju je pripadlo 13,4 % sredstev za izvedene projekte, ki pa so bili večinoma usmerjeni zgolj v urejanje osnovne prometne infrastrukture, kot sta gradnja in vzdrževanje občinskih cest. Korak k trajnostni mobilnosti nakažujeta le projekta izgradnje regionalne kolesarske povezave ter postavitve električne polnilnice in nakupa občinskega električnega avtomobila. Vidnejšega pristopa občine k pametni mobilnosti zaenkrat ni zaznati.

Državne politike narekujejo upravljanje manjših prostorskih enot z vse večjimi prizadevanji za vključevanje koncepta trajnostnega razvoja v razvojne programe, država pa jim nudi tudi finančne spodbude za njihovo hitrejše udejanjanje. Vendar se je na primeru občine Rogatec za napačno izkazala predpostavka o največjem deležu

financiranja projektov iz državnega proračuna, saj je po letu 2014 kar 54 % vseh sredstev projektom zagotovila občina sama iz svojega proračuna. Izpostaviti velja, da občina obsega ozemeljsko in prebivalstveno malo podeželsko območje, ki se sooča s številnimi razvojnimi izzivi, kot so obmejnost območja in težave z nadzorom državne meje, zagotavljanje ustreznih osnovnih življenjskih pogojev in kakovostnega življenja vsem prebivalcem ter posledično ohranjanje poselitve. Po vsem navedenem lahko sklenemo, da je udejanjanje trajnostnega razvoja na občinski ravni zelo pogojeno z razvojnimi možnostmi, izzivi in potencialom danega območja. Z izvedenimi projekti se je občina večinoma odzivala na običajne infrastrukturne izzive podeželskih območij (prometna infrastruktura, komunalna infrastruktura, energetska sanacija stavb in podobno), ni pa zaslediti intenzivnejšega naslavljanja uvida prepoznanih razvojnih izzivov občine (slika 2). V preteklih letih se je torej občina osredotočala predvsem na postavljanje temeljev, na katerih bo lahko v prihodnje gradila z bolj ambicioznimi trajnostnimi naložbami. Po sprejetju Evropskega zelenega dogovora je sicer moč opaziti pozitivne trende v smeri implementacije trajnostnih načel, vendar primer občine Rogatec kaže, da se v Sloveniji politike z državne še niso uspele v večji meri preliti na lokalno raven.

Literatura in viri

- Babu, S. S. in Datta, S. K. (2015). Revisiting the link between socio-economic development and environmental status indicators—focus on panel data. *Environment, Development and Sustainability*, 17, 567–586. <https://doi.org/10.1007/s10668-014-9561-6>
- Council of the European Union. (2006). *Renewed EU sustainable development strategy*. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10917-2006-INIT/en/pdf>
- CPU Reuse. (2020). *CPU Rogaska Slatina*. <https://www.cpu-reuse.com/cpu/centri-ponovne-uporabe/cpu-rogaska-slatina>
- Direktorat za proračun. (2024). *Koeficient razvitosti občin za leto 2024* [Podatkovni niz].
- Eckert, E. in Kovalevska, O. (2001). Sustainability in the European Union: Analyzing the discourse of the European Green Deal. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(2), 80. <https://doi.org/10.3390/jrfm14020080>
- Elliott, J. A. (2013). *An introduction to sustainable development*. Routledge.
- Energetika Celje. (2020). *Toplarna Celje*. <https://www.energetika-ce.si/toplarna-celje>
- Evropska komisija. (2019). *Evropski zeleni dogovor*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640&from=ES>
- Geodetska uprava Republike Slovenije. (2025a). *Register prostorskih enot* [Prostorski podatki]. <https://ipi.eprostor.gov.si/jgp/data>
- Krantz, V. in Gustafsson, S. (2021). Localizing the sustainable development goals through an integrated approach in municipalities: Early experiences from a Swedish forerunner. *Journal of Environmental Planning and Management*, 64(14), 2641–2660. <https://doi.org/10.1080/09640568.2021.1877642>

- Občina Rogaška Slatina. (b. d.). *Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v porečju Sotle - Občina Rogaška Slatina*. <https://www.rogaska-slatina.si/si/obcinska-uprava/podrocja-dela/oddelek-za-razvoj-in-investicije/odvajanje-in-ciscenje-komunalne-odpadne-vode-v-porecju-sotle/>
- Občina Rogatec. (b. d.). *O Občini Rogatec*. <https://obcina.rogatec.si/o-obcini/>
- Občina Rogatec. (2013). *Obvestilo občanom – oskrba s pitno vodo v porečju Sotle*. <https://obcina.rogatec.si/obvestilo-obcanom-oskrba-s-pitno-vodo-v-porecju-sotle/>
- Občina Rogatec. (2014a). *Energetska sanacija podružnične osnovne šole Dobovec: Razpisna dokumentacija*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2014/03/RAZ-PISNA-DOKUMENTACIJA.pdf>
- Občina Rogatec. (2014b). *Letno poročilo o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta lokalnega energetskega koncepta in njihovih učinkih v Občini Rogatec za leto 2013*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2014/02/6.-to%C4%8Dka.pdf>
- Občina Rogatec. (2015). *Načrt razvojnih programov*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2013/04/NA%C4%8CRT-RAZVOJNIH-PROGRAMOV.pdf>
- Občina Rogatec. (2016). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2015*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2016/04/4.-to%C4%8Dka-II.pdf>
- Občina Rogatec. (2017). *Predlog Zaključnega računa proračuna Občine Rogatec za leto 2016*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2017/04/4.-to%C4%8Dka-II.pdf>
- Občina Rogatec. (31. 1. 2018a). *Razvoj kulturnega in zelenega turizma na območju Obsotelja in Kozjanskega*. <https://obcina.rogatec.si/razvoj-kulturnega-in-zelenega-turizma-na-obmocju-obsotelja-in-kozjanskega/>
- Občina Rogatec. (2018b). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2017*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2018/05/Celotno-gradivo-zaklju%C4%8Dni-ra%C4%8Dun-2017.pdf>
- Občina Rogatec. (2018c). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2018*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2019/05/ZR-prora%C4%8Duna-Ob%C4%8Dine-Rogatec-za-leto-2018.pdf>
- Občina Rogatec. (2020a). *Proračun Občine Rogatec za leto 2020*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2020/02/Prora%C4%8Dun-Ob%C4%8Dine-Rogatec-II.obravnava.pdf>
- Občina Rogatec. (2020b). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2019*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2020/06/Zaklju%C4%8Dni-ra%C4%8Dun-prora%C4%8Duna-Ob%C4%8Dine-Rogatec-za-leto-2019.pdf>
- Občina Rogatec. (2021). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2020*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2021/05/1.del-ZR-Uvod-s-tabela-mi-SDPD-in-NRP.pdf>
- Občina Rogatec. (2022). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2021*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2022/08/1.del-Uvod-z-bilancega-splosnega-in-posebnege-dela-ZR.pdf>

- Občina Rogatec. (2023a). *Proračun Občine Rogatec za leto 2023*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2023/03/Predlog-proracuna-Obcine-Rogatec-za-leto-2023-II.obravnav.pdf>
- Občina Rogatec. (2023b). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2022*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2023/04/1.-del-Uvod-z-bilancami-splosnega-in-posebnega-dela-ZR.pdf>
- Občina Rogatec. (2024). *Proračun Občine Rogatec za leto 2024*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2024/02/Predlog-proracuna-Obcine-Rogatec-za-leto-2024-II.-obravnavo-gradivo-za-OS.pdf>
- Občina Rogatec. (2025). *Zaključni račun proračuna Občine Rogatec za leto 2024*. <https://obcina.rogatec.si/wp-content/uploads/2025/04/Zakljucni-racun-proracuna-Obcine-Rogatec-za-leto-2024.pdf>
- OKP. (b. d.). *Javna snaga*. <https://www.okp.si/javna-snaga>
- Ozcelik, N., Rey-García, M. in Mato-Santiso, V. (2025). Enablers and barriers to European Green Deal implementation: A systematic review and framework proposal. *Sustainable Production and Consumption*, 61, 164–180. <https://doi.org/10.1016/j.spc.2025.10.018>
- Razvojna agencija Sotla. (2024a). *CRO-SI-SAFE*. <https://www.ra-sotla.si/cro-si-safe/>
- Razvojna agencija Sotla. (2024b). *Osnovni podatki*. <https://www.ra-sotla.si/o-ra-sotla/osnovni-podatki/>
- Regionalna razvojna agencija Savinjska. (2024). *O nas*. <https://www.rra-savinjska.si/o-nas/>
- Simbio. (2025). *RCERO: Rcero RCERO CELJE – sodobni center za ravnanje z odpadki v Bukovžlaku*. <https://www.simbio.si/sl/rcero>
- Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. (2017). *Strategija razvoja Slovenije 2030*.
- Statistični urad Republike Slovenije. (2024a). *Nekateri kazalniki transporta po občinah, Slovenija, letno*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2221110S.px/table/tableViewLayout2/>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2025a). *Prostorske tipologije*. <https://www.stat.si/StatWeb/StaticPages/Index/rural-dev-statistics>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2025b). *Delovno aktivno prebivalstvo po statusu aktivnosti in občinah delovnega mesta, Slovenija, mesečno* [Podatkovni niz]. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0700941S.px/table/tableViewLayout2/>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2025c). *Povprečne mesečne plače pri pravnih osebah, občine delovnega mesta, Slovenija, letno* [Podatkovni niz]. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0701024S.px/table/tableViewLayout2/>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2025d). *Prebivalstvo – izbrani kazalniki, občine in naselja, Slovenija, letno* [Podatkovni niz]. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5006S.px/table/tableViewLayout2/>
- United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*. <https://sdgs.un.org/2030agenda>

- Vintar Mally, K. (2021a). Socialno-ekonomske in okoljske značilnosti regionalnega razvoja Slovenije. *Dela*, 56, 53–87. <https://doi.org/10.4312/dela.56.53-87>
- Vintar Mally, K. (2021b). Trends in regional development in Slovenia in the light of the goals of sustainable development. *European Journal of Geography*, 12(2), 36–51. <https://eurogeojournal.eu/index.php/egj/article/view/91>

ASSESSING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY OF ROGATEC IN LIGHT OF THE EUROPEAN GREEN DEAL

Summary

The concept of sustainable development has become the main guiding principle of European policies in recent decades, and the adoption of the European Green Deal has further encouraged its implementation within the European Union. The research presented in this article was conducted with the aim of examining the implementation of sustainable development at the local level, using the municipality of Rogatec as a relatively typical example of a small rural Slovenian municipality. An insight into the projects being carried out in individual municipalities, as reflected in municipal budgets and development program plans, offers a relatively objective opportunity to identify their development priorities and ambitions. On the other hand, the European Green Deal can be used as a strategic document setting out guidelines for restructuring the European economy towards sustainability, thereby defining the key priority areas of the green transition. The study of the municipality of Rogatec covers the period 2014–2024. Data on annual project implementation, obtained from the municipal budget and the municipality's annual accounts, and the priority areas assigned to them according to the European Green Deal were analysed. It was assumed that, during the period under review, the municipality of Rogatec allocated the least funds to sustainable and smart mobility projects, with the largest share of funding for all projects coming from the state budget. The study also aimed to identify areas of development considered important by the municipality and to determine whether, following the adoption of green transition policies, the municipality is allocating more funds to key areas of sustainable development.

Based on the above, we reviewed a total of 758 municipal projects from the period 2014–2024. We further analysed 152 completed projects that met two conditions: they related to at least one area of the European Green Deal and they were allocated financial resources in at least one of the years studied. We therefore determined for each project in which area it contributes to achieving the objectives of the European

Green Deal. Since individual projects contribute to achieving objectives in several areas, we classified these areas into three categories according to their estimated impact. Class 1 was assigned to areas where projects have a direct or strong impact; class 2 to areas with an expected moderate impact that is indirect or secondary; and class 3 to areas with a weak impact. We only defined areas with a weak impact for projects expected to have an indirect and minor impact on the third or fourth area, although this impact is far from negligible.

The study showed that the financing of projects in the municipality of Rogatec in the period 2014–2024 was very uneven, with certain areas receiving larger investments than others. Data on completed projects not only shows the types of investments, but also the areas that are priorities for the municipality. Over the last eleven years, the largest share (i.e., more than a third) of investments in the municipality of Rogatec was allocated to building and renovating in an energy and resource efficient way, with a particular focus on educational and health institutions. Slightly fewer funds were allocated to zero pollution projects, the primary goal of which in the municipality was to ensure drinking water and adequate wastewater treatment, including the construction of a sewage network. Only a fifth of all funds were allocated to increasing the climate ambition, and no projects could be identified as having an impact on supplying clean, affordable and secure energy or ensuring a fair, healthy, and environmentally friendly food system. This suggests that these areas were not prioritised in municipal policy. As this is a rural area with a high proportion of self-employed people and a high level of local food production, it can be assumed that the population recognises the importance of the food system and of high-quality, locally produced food. However, support for the latter comes from the state's environmental and agricultural policies and projects, independently of the municipal budget and projects. The same applies to support for renewable energy sources, which is provided directly from state schemes. Due to the absence of both of these areas in municipal projects, the initial assumption that minimal investment would be made in accelerating the shift to sustainable and smart mobility was also incorrect. This area accounted for 13.4% of the funds allocated to completed projects, which focused solely on basic transport infrastructure, such as the construction and maintenance of municipal roads. Only two projects indicate a step towards sustainable mobility: the construction of a regional cycling network and the installation of an electric charging station with the purchase of a municipal electric car. So far, no significant approach to smart mobility has been observed on the part of the municipality.

In the case of the municipality of Rogatec, the assumption that the largest share of project funding came from the state budget also proved to be incorrect, as after 2014, the municipality provided 54% of all project funding from its own budget. However, the share of funds allocated to projects in the areas of the European Green Deal certainly increased significantly after 2019, reaching an average of 67% of all funds. Through these projects, the municipality has mostly responded to the typical

infrastructure challenges faced by rural areas. This has mainly served to lay the foundations on which the municipality will be able to build more ambitious sustainable investments in the future. While positive trends towards the implementation of sustainable principles have emerged since the adoption of the European Green Deal, the case of the municipality of Rogatec shows that national policies in Slovenia have not yet been translated into local policies to a great extent.